

ONLINE KÖNYVBEMUTATÓ KOMÁROMBAN²

Esemény esemény hátán, az olvasó szinte nem győzi követni az utóbbi hetek híreit. De inkább így legyen, mintsem hogy hiányolja őket.

Uricska Ernával aktív volt az évkezdetünk és a tavaszunk is. Szótárkiadás, digitális naplóbloggerkedés, konferencia-előadások, tanulmányírás... De ősz-szel se tétlenkedünk. Pár órája egy külföldi könyvbemutatón vagyunk túl. 2021. november 11-én úgy utaztunk el Komáromba, hogy csak az online gyorsvonatra kellett felülnünk. Mentünk volna személyesen is, de inkább a digitális platformot választottuk.

1. ábra: Pillanatkép Uricska Erna szótárának bemutatójáról
(balról jobbra: Molnár Katalin, Barnucz Nóra, Istók Béla, Uricska Erna)

1 Nemzeti Közszerkeleti Egyetem RTK Rendészeti Magatartástudományi Tanszék, info@molnarkatalin.com

2 A cikk a szerző honlapján megjelent beszámoló (W1) szerkesztett, apróbb módosításokat, kiegészítéseket tartalmazó változata.

Amikor 2021 elején a *COVIDictionary* megjelent (Uricska 2021), mindjárt mutatkozott rá nemzetközi érdeklődés is, többek között a szlovákiai Selye János Egyetemről. Istók Bélában, a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék adjunktusában hamar felmerült egy könyvbemutató igénye. Facebook-oldaluk így ajánlotta az eseményt: „Hogyan hat a járvány a nyelv szókészletére? Milyen angol szavak jelennek meg a pandémia idején? Szeretettel meghívunk minden kedves érdeklődőt Uricska Erna *COVIDictionary* c. szótárának az online bemutatójára. A diszkussziót Molnár Katalin vezeti, a beszélgetésben részt vesz Barnucz Nóra és Istók Béla. Az esemény a Selye János Egyetem TKK Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének a közreműködésével a Tudomány Hete rendezvénysorozat keretén belül valósul meg” (W2). A szervező konkrétan a tanszék mellett működő Variológiai Kutatócsoport volt, amely 2010-es megalakulása óta tankönyvkutatással foglalkozik.

A hely szelleme hatott, ugyanis rendkívül széles skálán mozgott a járvány-szótár által inspirált beszélgetés. A virolingvisztika mint lehetséges új kutatási terület (Istók–Lőrincz 2020, 2021) létjogosultságától kezdve egészen a Digitális Bölcsészet Tanszékig íveltek a merészebbnél merészebb gondolattársítások. A szótár keletkezéstörténete épp olyan fontos adalék, mint a benne összegyűjtött szavak alkotási módjai. A szociolingvisztikától a pszicholingvisztikáig, a lexicológiától a szemiotikáig, a leíró grammatikától a fordítástechnikáig tart a nyelvtudomány részterületeinek az a hatalmas spektruma, amelyek számára izgalmas kutatási téma lehet a vírusnyelvészet. Bár a szerzőt inkább a jelenkor nyelvi változásainak észlelése, követése, leírása érdekli, ki tudja: a kötet talán az utókor számára még nyelvtörténeti forrás is lehet.

Mivel a kötet megjelenéséhez hozzájáruló és az iránta érdeklődő szakemberek nemcsak nyelvészek, hanem tanárok is, sőt az eseménynek helyt adó tanszék pedagógusokat képez, a beszélgetésnek adódott egy, a vírusszótár tanításban való módszertani hasznosításának lehetőségeit boncolgató vonulata is. Leginkább Barnucz Nóra sorolta lelkesen ez irányú tapasztalatait. Az ő tollából egyébként a szótárról egy angol és egy magyar nyelvű recenzió (Barnucz 2021, 2022) is hamarosan megjelenik.

A hallgatókkal történő közös szógyűjtés, rendszerezés, elemzés mint a tanulás keretei között megvalósuló alkotófolyamat már önmagában is remek eszköz a kreatív, kooperatív, konstruktív pedagógia híveinek kezében. Nem beszélve az

ennek a folyamatnak a során keletkező szótárról mint tudásobjektumról. Erna jelenleg a Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia és Kommunikációtudományi Doktori Iskolájának másodéves ösztöndíjas hallgatója. Vagyis ifjú kutatónak számít ugyan, de tanári tapasztalata és szótárszerzősége okán kifejezetten jó példája az ún. egyetemi háromszög modell gyakorlati megvalósulásának is.

Amint látható, elmélet és gyakorlat találkozott ez alkalommal is, ami mindig jó és hasznos a tudomány művelői és a tudományos eredmények felhasználói számára egyaránt. Lehet ennél jobb ünneplése a tudomány hetének? Hiszen a rendezvényre ennek apropóján került sor.

Az online felületre bejelentkezett résztvevők száma ugyan „csak” 37 fő volt, de a szervező elárulta, hogy a számláló kicsit csalóka, mert ennél lényegesen többen láthatták-hallhatták az adást. Ugyanis két hallgatói csoport egy-egy közös linken volt bejelentkezve. Az online könyvbemutató lehetőségei az interaktivitás terén kissé korlátozottabbak, de azért nagyon örültünk annak a három hozzászólásnak, amelyek elhangzottak. A vendéglátó tanszék vezetője, egy ottani hallgató és a SOTE nyelvtanár kutatója osztották meg véleményüket a hallgatósággal. Valami azt súgja, hogy ez a tény a további kapcsolatok szempontjából is reményteli lehet.

Nagyon megtisztelő volt számomra, hogy a beszélgetés moderátora lehettem. A téma rendkívül idő- és népszerű is. Kit ne érdekelnének a pandémia által előállt drámai vagy épp vicces, abszurd élethelyzeteket megnevező neologizmusok? Hiszen ilyen a nyelv: változik, alakul pillanatról pillanatra. És ha van alkalom, jó erről gondolkodni, diskurálni. Márpedig ez az alkalom erről szólt. Jó volt újra nyelvészkedni.

Éppen egy hónapja, 2021. október 10-én hunyt el egyik példaképem, Kálmán László nyelvész. Barátja, pályatársa, Nádasdy Ádám, akivel évek óta közösen vezették a Klubrádió *Szósztágyár* című műsorát, az utolsó adásban (W3) méltón emlékezett rá. Külön érdekesség, persze nem akármilyen, hogy 1991-ben az ő közös tanulmányuk inspirált arra, hogy szakdolgozatom, majd pedig doktori disszertációm témájának a magyar segédigéket válasszam. Később, 2000-ben egyébként a szerzők egyike, Prószéky Gábor volt az opponensem is.

Nádasdynak – angolos lévén – biztosan tetszene ez a most bemutatott kis könyvecske, hiszen szereti a nyelvi csemegéket. Sok érdekességről, különlegességről beszélgettek a műsorban, amit – nagy szakmai élvezettel – rendszeresen

hallgattam. Jó kis adást lehetett volna összeállítani a *COVIDictionary* kapcsán is. Ez sajnos már nem valósulhat meg, de ki tudja, mi vár még a szerzőre, hiszen tudomásom szerint már gyűjti a második kötet korpuszát. Remélem, akörül is bábáskodhatok majd.

Egy szó mint (négy)száz, a könyvbemutató apropóján jó kis társaságba keveredtünk Ernával. És még messze nincs vége az idei ténykedésünknek. Hamarosan újabb hírekkel jelentkezünk. Mert a jelszó változatlan: két nyelvész, ha beindul...

Felhasznált szakirodalom

- Barnucz Nóra 2021. Book Review. Uricska Erna's COVIDICTIONARY: Words and Phrases Related to the Global Pandemic. *Papers in Arts and Humanities*. Vol. 1. No. 2. 43–47. <https://doi.org/10.52885/pah.v1i2.79>
- Barnucz Nóra 2022. Járványszótár: A vilá járványhoz köthető szavak és kifejezések. *COVIDictionary*. Words and phrases related to the global pandemic. Recenzió. *Belügyi Szemle*. 70. évf. 2. sz. Megjelenés alatt.
- Istók Béla – Lőrincz Gábor 2020. A virolingvisztika részterületei. In: Simon Szabolcs (ed.): *12th International Conference of J. Selye University. Language and Literacy Section. Conference Proceedings*. J. Selye University. Komárno. 83–92. <https://doi.org/10.36007/3761.2020.83>
- Istók Béla – Lőrincz Gábor 2021. Virology: Introduction to the Study of the Coronavirus Language. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*. Vol. 13. No. 2. 93–111. <https://doi.org/10.2478/ausp-2021-0015>
- Uricska, Erna 2021. *COVIDictionary*. Words and phrases related to the global pandemic. Rejtjel Kiadó. Budapest.